

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ บ้านมิ่งโมฬี สวนผึ้ง ราชบุรี
๒๖ - ๒๘ พ.ย. ๒๕๕๖

โดย

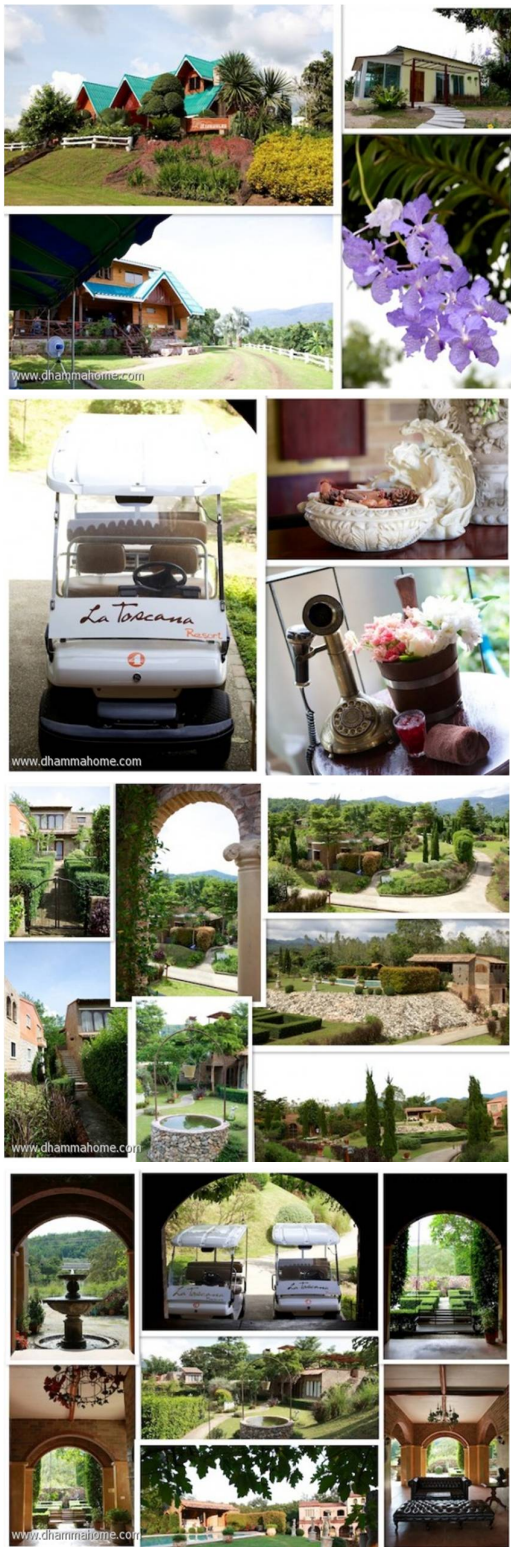
วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ บ้านมิ่งโมฬี สวนผึ้ง ราชบุรี ๒๖ - ๒๘ พ.ย. ๒๕๕๖

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันที่ ๒๖ - ๒๘ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๕๖ คุณพ่ออุดม คุณแม่นวลศรี และพันตรีหญิง ศิริลักษณ์ มิ่งโมฬี ได้กราบเรียนเชิญท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ประธานมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคณะวิทยากรของมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนาไปสนทนาธรรมที่บ้านมิ่งโมฬี อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี ซึ่งเป็นการเชิญไปเป็นประจำทุกปี

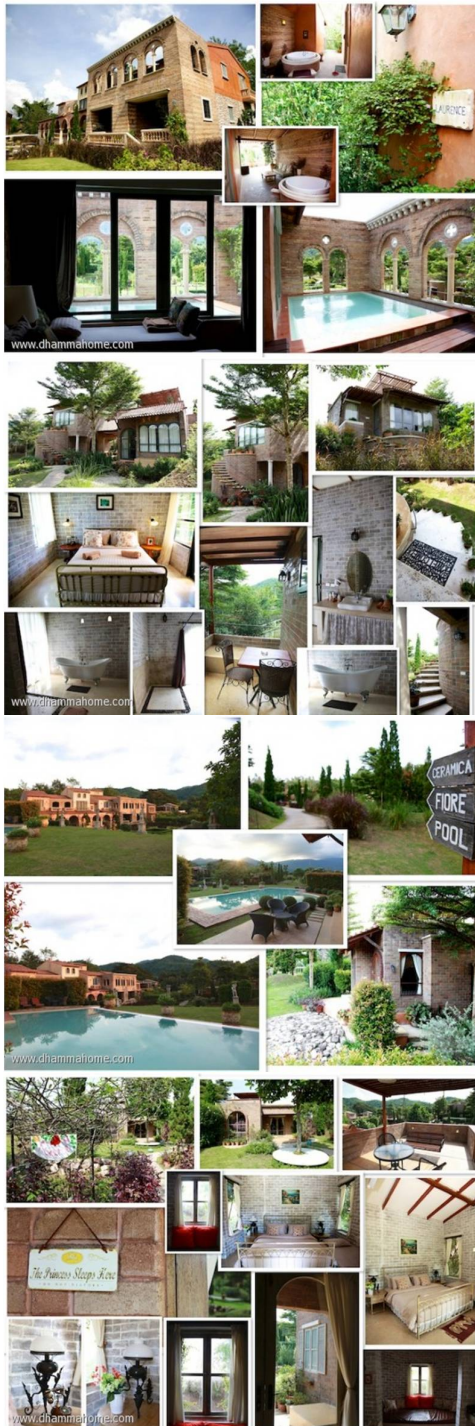
ข้าพเจ้ามีโอกาสได้เดินทางไปร่วม
 ฟังการสนทนาธรรม ในสองวันสุดท้าย
 คือ วันที่ ๒๗ - ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๖
 โดยได้เข้าพักที่ ลา ทอสคาน่า รีสอร์ท ซึ่ง
 มีที่ตั้งอยู่ติดกับบ้านมิ่งโมฬีซึ่งเป็นที
 สนทนาธรรม โดยความกรุณาของคุณศิริ
 ลักษณะ ขณะที่ตัดสินใจที่จะไปนั้น ที่พัก
 แห่งนี้ถูกจองจนเต็มโควต้าหมดแล้ว ต้อง
 กราบอนุโมทนาคุณลักษณะในความ
 กรุณาหาที่พักให้ครับ

นอกจากความสะดวกในการร่วม
 ฟังการสนทนาธรรมแล้ว ยังเป็นโอกาส
 อันดี ที่ข้าพเจ้าและครอบครัวจะได้
 พักผ่อน ท่ามกลางความงดงามของ
 สถานที่ในบรรยากาศที่แวดล้อมไปด้วย
 ชวนเขา ที่เขียวสดชื่น ซึ่งถ้าหากครอบครัว
 ข้าพเจ้าไม่ได้มาด้วย ข้าพเจ้าก็จะพักที่
 บ้านหลังใหญ่ที่สนทนาธรรมซึ่งก็จะเป็น
 อีกบรรยากาศหนึ่งที่ได้อยู่ท่ามกลางทิว
 วิทยากร และเสียงของพระธรรมที่เปิดฟัง
 จนตลอดคืน เป็นสุขที่แท้จริง ที่หาได้มี
 ใครเป็นคนเลือกไม่ ทั้งหลายทั้งปวงย่อม
 เป็นไปตามเหตุและปัจจัยเมื่อถึงเวลา แม้
 ไม่เคยคิดว่าจะได้เห็น ก็จะได้เห็น เมื่อได้
 พิจารณาบ่อย ๆ ก็จะมีมันคงขึ้นในธรรมซึ่ง

เป็นอนัตตา ไม่อยู่ในอำนาจบังคับบัญชาของผู้ใด

ข้าพเจ้าเดินทางไปถึงในตอนสาย ๆ ราวสิบโมง หลังสนทนาธรรมช่วงเช้าและ
รับประทานอาหารกลางวันแล้ว ก็ได้เข้าเช็คคิคนที่พัก และเยี่ยมชมห้องพักของเพื่อน
สหธรรมซึ่งมีความหรูหรา สวยงามอลังการต่าง ๆ กันไป ได้คิดพิจารณาว่า หากมิใช่

เพราะบุญที่ได้เคยกระทำไว้แต่ปางก่อน อันมี
ยอด คือ ปัญญา ความเห็นที่ถูกต้อง ในสิ่งที่มี
จริง ๆ ในขณะนี้แล้วไซ้ การท่องเที่ยวไปในที่
ต่าง ๆ ย่อมเป็นการไปเพื่อความสนุกสนาน
โดยส่วนเดียว หากใช่เป็นไปพร้อมกับการที่จะ
ได้สะสม อบรม เจริญปัญญา ความเข้าใจถูก
เห็นถูกในธรรมะ เพิ่มขึ้น มากขึ้น ซึ่งเป็นสิ่งที่
มีค่ายิ่งกว่าสิ่งใด ๆ ทั้งหมด เยื่อใยในความ
สวยงามที่ได้พบ ได้เห็น แล้วนั้น หากใช้ความ
สำคัญและมีค่าเท่ากับการได้ฟัง และสะสม
ความเข้าใจในพระธรรม ที่จะเป็นที่พึ่งอัน
ยอดเยี่ยมโดยแท้ แม้จะรู้ว่า "เห็น เพื่อ ลืม"
ตามที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวเตือนอยู่บ่อย ๆ ก็
ยังปรารถนาที่จะได้เห็น แม้จะรู้ว่า ณ ขณะนี้
"เห็น" ที่เคยเกิดขึ้น ณ ลา ทอดคาน่า รีสอร์ท
ที่สวนผึ้ง ราชบุรี และที่บ้านมิ่งโมฬีนั้น ดับ
หมดสิ้นไปแล้ว และจะไม่มีวันกลับมาอีกเลย
ก็ตาม

หลังเช็คอินและรับประทานอาหารกลางวันเสร็จ คุณลักษณะได้กรุณาแจ้งให้ทราบว่าตอนบ่ายสองโมง จะพาทุกท่านไปชิมไส้กรอกเยอรมัน และผักอ่อนชมวิวสวนผึ้งบนยอดดอยเล็ก ๆ ไม่ไกลจากบ้านมิ่งโมฬี ก่อนที่จะกลับมาสนทนาธรรมต่อในเวลาเย็น เป็นรอบสุดท้าย

ในทุก ๆ ที่ที่ท่านอาจารย์เดินทางไป ไม่เคยมีแม้ขณะเดียวที่จะปราศจากความเมตตา เกื้อกูลของท่านในการให้ความเข้าใจถูก เห็นถูกในธรรม ชีวิตของท่านจึงไม่ผิดไปจากคำกล่าวที่ว่า ท่านเป็นผู้ที่อุทิศชีวิตเพื่อพระศาสนาโดยแท้

เมื่อเริ่มเข้าใจ ย่อมรู้ได้ด้วยตนว่า การที่ถึงแก่กาลหนึ่ง ที่ไม่ว่าจะยากลำบาก เช่นไร บุคคลก็จะดันดันหาหนทางเข้าไป กราบแทบเท้าท่านผู้มีพระคุณอันยิ่งในชาติ นี้ ทั้งรู้ได้ด้วยตนอีกกว่า ท่านผู้นั้นหาใช่ บรรพชิต หรือคฤหัสถ์ หรือผู้มีชื่อเสียงเรียง นามใด แต่คือ "ปัญญา" ซึ่งเมื่อเริ่มเข้าใจ ธรรมะ ย่อมรู้ว่าปัญญาไม่ใช่ผู้หญิง ปัญญาไม่ใช่ผู้ชาย ปัญญาไม่ใช่บรรพชิต ปัญญาไม่ใช่คฤหัสถ์ แต่ ปัญญา เป็น ปัญญา เป็นความเห็นถูก เป็นความเข้าใจ ถูก ในธรรมะ ในสิ่งที่กำลังมี กำลังปรากฏ ในขณะนี้ ตามที่พระอรหันตสัมมาสัมพุทธ เจ้าทรงตรัสรู้ และมีพระมหากรุณาแสดงไว้ และในทุก ๆ ที่ที่ท่านอาจารย์ไป ก็จะมี ภาพของ "ผู้แสวงหาปัญญา" มารุมล้อม ท่าน ตลอดระยะเวลายาวนานร่วมหกสิบปี มาแล้ว ดังที่ข้าพเจ้าเคยปรารภกับท่าน

อาจารย์ว่า ตลอดชีวิตที่ผ่านมา ก่อนที่จะได้พบกับท่าน ข้าพเจ้าเหมือนคนที่แสวงหา อะไรสักอย่างที่ไม่จบสิ้น ฟังท่านโน้น ท่านนี้ ที่มีผู้กล่าวว่า มีชื่อเสียงมากมายหลายท่าน หนังสือของท่านเหล่านั้นเต็มห้องสมุดในบ้าน กองเต็มหัวเตียงในห้องนอน เทปนับร้อย ม้วน ก็ยังรู้สึกว่ายังแสวงหาไม่พบ ท่านอาจารย์กล่าวตอบข้าพเจ้าสั้น ๆ แต่มีความหมายที่ลึกซึ้ง ที่ยังตรึงอยู่ในใจ จนบัดนี้ ท่านกล่าวว่า "แสวงหา ปัญญา" ...กราบ ท่านอาจารย์ครับ

..."กำลังเห็น" แล้วก็ไปหาที่ฟังอื่น "กำลังได้ยิน" ก็ไปหาที่ฟังอื่น แต่ "เดี๋ยวนี้" เอง ที่ "เห็น" มีอะไรเป็นที่ฟัง? มีพระธรรม เป็นที่ฟัง "ฟัง" เพื่อสามารถที่จะทำให้เข้าใจถูก เห็นถูก ในสิ่งที่กำลังมี เมื่อมีความเข้าใจแล้ว อยู่ที่ไหน ก็มีที่ฟัง เมื่อมีความเข้าใจสิ่งนั้น แต่ถ้า อยู่ที่ไหน ก็ไม่เข้าใจสิ่งที่กำลังปรากฏ ก็คือ ไม่มีที่ฟัง ที่จะทำให้ "มีความเห็นถูก" ว่า แท้ที่จริง "สิ่งนั้น" เพียงมีปัจจัยทำให้เกิด แล้วดับไป "ไม่ใช่เรา" ไม่ใช่ สิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่เที่ยง เลย...

หลังจากพักผ่อน และชมทิวทัศน์แล้ว ยังมีเวลาเหลือก่อนการสนทนาธรรม คุณลักษณะจึงพาทุกท่านไปชมตลาดน้ำสวนผึ้งที่เพิ่งสร้างเสร็จใหม่ ๆ แต่ก็อย่างเคย คือ เมื่อทุกท่านไปถึง ก็มีผู้แสวงหาปัญญามารุมล้อมท่านอาจารย์เพื่อสนทนาธรรม เรียนถามข้อสงสัย ข้อข้องใจ เป็นภาพที่น่าประทับใจยิ่ง แม้แก่บุคคลที่ผ่านไปมาในสถานที่นั้น

ทุกท่านมีความเพลิดเพลิน ไร่เรียงใน
ธรรม ที่ท่านอาจารย์แสดง จนเลยเวลาแต่ท่าน
อาจารย์ก็มีเมตตามาก ท่านก็อุลจนมีผู้บอก
ว่า ได้เวลาแล้ว ทุกคนจึงหยุดเพื่อไปสนทนาต่อ
ที่บ้านมิ่งโมฬี ในตอนบ่าย ตามที่ได้ตกลงกัน

ข้าพเจ้าขออนุญาตนำความการสนทนา ที่ท่านอาจารย์กล่าวถึงความหมายของ
คำว่า ธรรมะ ไว้โดยละเอียด มีความไพเราะ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะได้พิจารณาซ้ำ
แล้วซ้ำอีก มาประกอบกับภาพที่ได้บันทึกไว้ เพื่อให้ทุก ๆ ท่าน ที่ไม่มีโอกาสไป ได้ชม
และพิจารณาร่วมกัน

อนึ่ง ในตอนท้าย ข้าพเจ้าได้คัดเอาตอนที่มีผู้ถามเกี่ยวกับ เรื่องการเมือง ซึ่ง
กำลังเป็นปัญหาอยู่ในเวลานั้น ซึ่งท่านอาจารย์ได้แสดงไว้อย่างลึกซึ้ง เป็นประโยชน์ น่า
พิจารณาด้วยความละเอียดอย่างยิ่งเช่นกันครับ

คุณคำปั่น :

ได้ทราบว่าวันนี้ มีท่านผู้ฟังใหม่หลายท่าน ก็คงจะได้มีโอกาสได้สนทนา เพื่อเข้าใจธรรมะ เข้าใจสิ่งที่มีจริง มันคงยิ่งขึ้นนะครับ ก็อยากจะให้ท่านอาจารย์ได้กล่าวถึงในช่วงแรกครับว่า ธรรมะ คือ อะไร? และต้องไปแสวงหาธรรมะที่ไหนหรือเปล่า? กราบเรียนท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง เดียวนี้ แค่นี้ก็จะงงแล้ว ใช่ไหมคะ? ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริงเดี๋ยวนี้ "เห็น" มีจริง "ได้ยิน" มีจริง "คิดนึก" มีจริง เราก็ไม่เคยรู้ว่า สิ่งที่มีจริงเดี๋ยวนี้ เรามีความรู้ ความเข้าใจ แคไหน? เช่น บอกว่า "เห็น" ใครรู้จัก "เห็น" บ้าง? และ "เห็น" คือ อะไร? เมื่อวานนี้ก็เห็น พอเกิด

มา ลืมตาก็เห็นแล้ว แล้วก็จะเห็นต่อไป จนถึงวัน
ตาย ก่อนตาย ก็คงจะเห็น ก็แล้วแต่ จะตายหลังเห็น หรือ
จะตายเมื่อไหร่ก็แล้วแต่ แล้วก็ต้องเห็นอีก คือ เกิดอีก

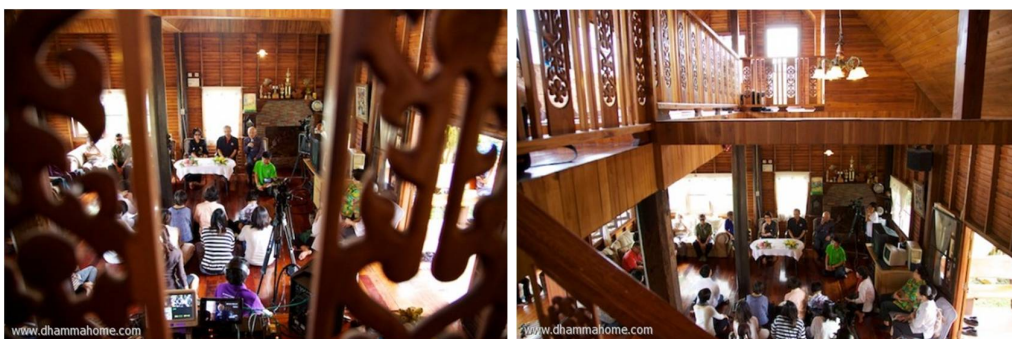

...เพราะฉะนั้น จะมี "เห็น" ซึ่งเราไม่เคยเข้าใจเลย จนกว่า
จะได้ฟังพระธรรม ว่า สิ่งที่มีจริง ๆ เดียวนี้ ทุกวัน เรารู้
ความจริงหรือเปล่า? หรือ เราไม่มีความรู้เลย? เห็นก็เห็น
ไป ได้ยินก็ได้ยินไป คิดก็คิดไป สุขก็สุขไป ทุกข์ก็ทุกข์ไป
แล้วก็ตาย...

...แสดงให้เห็นว่า เกิดมา เพื่อที่จะเห็น จริงหรือเปล่า?
เกิดมา บังคับให้ไม่ได้ยิน ก็ไม่ได้ ได้ยินแล้ว บังคับให้ "ไม่
คิด" ก็ไม่ได้ เพราะว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่มีจริง เราไม่เคยรู้
เลยว่า เป็นสิ่งที่ลึกซึ้ง จนกระทั่ง ต้องมีผู้ที่บำเพ็ญพระ
บารมี จนกระทั่งถึงสามารถรู้ความจริงของสิ่งที่กำลัง
ปรากฏ โดยละเอียดยิ่ง

เพราะฉะนั้น เพียงคำว่า "เห็น" ไม่เห็นจะลึกซึ้ง สำหรับคน
ที่ไม่รู้ ไม่เข้าใจ แต่พอได้ฟังพระธรรมแล้ว รู้ว่า สิ่งที่มีจริง
ขณะนี้ เมื่อได้มีการได้ยิน ได้ฟังแล้ว จะเห็นว่า ลึกซึ้ง
และ เป็นสิ่งที่ต้องเป็น "ปัญญา" จริง ๆ จึงสามารถที่จะ
รู้ความจริงของสิ่งที่ปรากฏได้...

...มีฉะนั้น พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า จะเป็นที่พักของ
เราอย่างไร? ทุกวันนี้ เราพึ่งพระอรหันตสัมมาสัมพุทธ
เจ้า ตอนไหน? ตั้งแต่เข้ามา "พึ่ง" พระสัมมาสัมพุทธเจ้า
หรือเปล่า? ทั้ง ๆ ที่กล่าวว่า มีพระอรหันตสัมมาสัมพุทธ
เจ้าเป็นที่พัก "พุทธัง สรณัง คัจฉามิ" พูดแล้ว จบ แต่ว่า
พึ่งเมื่อไหร่? พึ่งตอนไหน? และพึ่งอย่างไร? ก็ไม่รู้เลย...

...เพราะฉะนั้น ก็จะเห็นได้ว่า แม้แต่ "แต่ละคำ" ก็มี
ความลึกซึ้งมาก ลึกซึ้ง จนต้องรู้ว่า พระอรหันตสัมมาสัม
พุทธเจ้า คือใคร? และเวลาที่เรากล่าวว่า เราพึ่งพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้า (พุทธัง สรณัง คัจฉามิ) เราเข้าใจไหม?
ว่าเราพึ่งพระองค์ อย่างไร?...

...หรือ "เพียงแต่พูด" คำว่า "ฟัง" แต่ความจริง ไม่ได้ฟังสักวันถ้าไม่สามารถที่จะฟังพระธรรม เห็นประโยชน์ เพราะฉะนั้น ก็เห็นได้ว่า เป็นเรื่องที่ลึกซึ้ง ของแต่ละคำไม่ควรจะประมาทเลย แม้แต่เพียงคำว่า "ขอถึงพระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นที่ฟัง" (พุทธัง สรณัง คัจฉามิ) ต้อง "ตรง" แล้วก็ "จริงใจ" เพราะเหตุว่า จะฟังอะไรในชีวิต? ทุกสิ่งทุกอย่าง มีปัจจัยเกิดขึ้นแล้วหมดแล้ว ฟังได้ไหม? ฟัง "เห็น" ได้ไหม? ฟัง "ได้ยิน" ได้ไหม? ฟัง "คิด" ได้ไหม? ฟัง "โลภะ" ได้ไหม? ฟัง "โทสะ" ได้ไหม? ทุกอย่างที่มี ไม่ใช่ที่ฟัง ที่แท้จริง เพราะเหตุว่าเกิดแล้ว ไม่ได้ทำให้เกิดความเข้าใจใด ๆ เลยทั้งสิ้น แล้วก็ไม่รู้ด้วยว่า อะไร...

...เพราะฉะนั้น การศึกษา เพียงแต่คำว่า "ธรรมะ" ก็
ละเอียดอย่างยิ่ง จึงสามารถที่จะรู้ความจริงว่า พระ
อรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรม คือ เรื่องราว
ของสิ่งที่มีจริง ๆ ทั้งหมด เพื่ออะไร? เพื่อให้ "รู้จักธรรมะ"
สิ่งที่กำลังมี เดียวนี้ ตามความเป็นจริง รู้จักทำไม?
เพื่อที่จะรู้ว่า แท้ที่จริงแล้วเป็นเราจริง ๆ หรือว่าเป็นเพียง
สิ่งที่มีจริง ๆ ชั่วขณะ ที่แสนสั้น แล้วก็ หดไป โดยไม่รู้
เลยว่า ขณะนี้ ทุกสิ่งทุกอย่างที่กำลังมี ในขณะนี้ ปราภฏ
เพราะเกิดขึ้น แต่เมื่อเกิดขึ้นแล้ว ก็ดับไป สืบต่อ ติดกัน
จนกระทั่งหลงเข้าใจผิด ว่ามีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่ยั่งยืน เพราะ
เหตุว่า ไม่รู้การเกิดขึ้น และดับไป ของสภาพธรรมะ...

...เพราะฉะนั้น คนที่เกิดมาแล้ว แล้วก็รู้ว่า ต้องจากโลกนี้
ไป แน่แน่นอน ไม่มีใครที่เกิดแล้ว ไม่ตาย แต่ว่า เกิดมาแล้ว
สุขบ้าง ทุกข์บ้าง สนุกสนาน รื่นเริง แล้วก็ ตาย เมื่อวาน
นี้ ก็ไม่เหลือ วันก่อน ตั้งแต่เกิดมาเป็นเด็ก ทุกสิ่งทุกอย่าง
ก็ไม่เหลือ เมื่อคืนก็ไม่เหลือ ต่อไปก็ไม่เหลือ เพราะฉะนั้น
ถ้าสามารถที่จะเข้าใจความจริงได้ ทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ใช่
ไม่มี มี เพราะเกิดขึ้นแล้ว บังคับบัญชาไม่ได้ ไม่ให้เกิดก็
ไม่ได้ เมื่อความจริงเป็นอย่างนี้มานานแสนนาน แล้วก็
ไม่ใช่ของใคร ชาตีก่อนเป็นใครไม่รู้ ชาตินี้รู้ กำลังเป็น แต่
ชาติต่อไปเป็นใคร? ก็ไม่รู้อีก ก็เป็นอย่างนี้...

...แค่เกิดมาเป็น แล้วก็ไม่เป็น แล้วก็เป็น แล้วก็ไม่เป็น อยู่เรื่อย ๆ โดยที่ว่า ไม่เหลืออะไรเลย แล้วจะมีอะไร? นอกจาก ความเห็นผิด ว่า "เป็นเรา" แต่ถ้ารู้ว่า ทุกอย่าง เป็นสิ่งที่มีจริง ซึ่งเกิดเพราะเหตุปัจจัย แล้วก็ดับไป ไม่ใช่ของเรา และไม่ใช่ว่า มีประโยชน์ไหม? เพียงแค่ ฟังให้เข้าใจ หรือว่าจะไปฟังอย่างอื่น แต่ว่าไม่รู้ความจริง แต่แท้ที่จริงก็คือว่า ถึงจะไปรู้อะไรมากมายสักเท่าไร ดับรนไป มีทุกสิ่งทุกอย่าง แต่เสร็จแล้วก็ต้องจากไป แล้วก็ไม่ได้เป็นของเราจริง ๆ เลย...

...เพราะฉะนั้น ก็มีชีวิตอยู่ ในแต่ละหนึ่งขณะ ขณะ "เห็น" ชีวิต อยู่ที่ "เห็น" แล้วเห็น ก็ดับ พอ "ได้ยิน" ชีวิตก็ อยู่ตรงที่ "ได้ยิน" แล้วก็ ดับ ขณะ "คิดนึก" ชีวิตก็อยู่ตรง นั้นแหละ ชีวิตก็คือ แต่ละหนึ่งขณะ ของสภาพธรรมะที่มีจริง ๆ ซึ่งเกิดขึ้น แล้วก็ดับไป การที่จะได้ยินได้ฟัง ธรรมะ ที่ลึกซึ้งเท่านั้น ที่จะทำให้รู้จักพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้ว ก็มีพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อฟังพระปัญญาคุณ พระมหากรุณาคุณ ที่ทรงแสดงความจริง เราไม่มีโอกาส จะได้ฟังเข้าใจถ้าพระองค์ไม่ทรงแสดงพระธรรม...

...พระธรรมแต่ละคำ ซึ่งเป็นพุทธพจน์ เป็นสิ่งที่มีค่า
ประมาณไม่ได้เลย ถ้าเราฟังด้วยความเข้าใจจริง ๆ แต่ละ
คำ มีค่า ที่คนอื่นไม่สามารถที่จะให้ความเข้าใจอย่างนี้
ได้ เพราะฉะนั้น ก็ขึ้นอยู่กับศรัทธา สภาพของจิตที่ผ่องใส
ไร้ความติดข้อง ไร้โทสะ และขณะที่ฟังเข้าใจ ขณะนั้น จิต
ก็สะอาด พ้นจากความไม่รู้ ไม่เข้าใจ ในสิ่งซึ่ง "เห็น" ก็ไม่รู้
ว่าอะไร? "ได้ยิน" ก็ไม่รู้ว่าจะอะไร? ไม่รู้ จนกระทั่งไม่รู้ว่
ตัวเอง สภาพของจิตของแต่ละคนนี่ สะอาดหรือเปล่า? มี
ละอองของอกุศล ทุกครั้งที่เห็น ทุกครั้งที่ได้ยิน โดยไม่รู้ตัว
เลย...

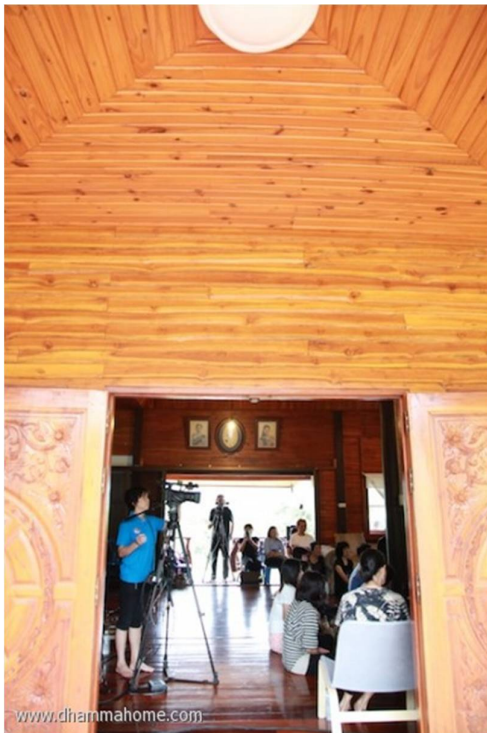

...การที่มีโอกาสได้ฟังพระธรรม ซึ่งยากที่จะได้ฟัง เพราะแต่ละชาติ ไม่นานเลย เกิดมา บางคน ก็จากไป อย่างรวดเร็ว บางคนก็นาน แต่จะเร็วหรือช้า ไม่สำคัญ เท่ากับว่า มีโอกาสได้ฟังหรือเปล่า?

เพราะเหตุว่า กว่าจะได้ฟัง ก็ยาก และฟังแล้ว ก็ยังต้อง สะสมต่ออีก เพราะว่าไม่ใช่สิ่งที่รู้ง่าย ด้วยเหตุนี้ ขณะนี้ เป็นขณะ ที่หาได้ยากยิ่ง ที่มีโอกาสจะได้ยิน ได้ฟัง สิ่งที่มี จริง ๆ ให้เข้าใจขึ้น...

...ก็เป็นเรื่องที่ ไม่ง่าย แล้วก็ไม่เร็ว แต่ประโยชน์ "ล้ำค่า" เพราะเหตุว่า แต่ละคำ สามารถที่จะ สะสม ให้รู้ ว่า ความจริง คืออะไร กำลังมีความจริง แต่ยังไม่รู้ ว่า ความจริง คืออะไร? จนกว่าจะได้ฟังพระธรรม พระธรรม เป็น ปกติไหม? ต้องไปหาที่ไหนหรือเปล่า? มีแล้ว แต่ไม่รู้...

อันดับต่อไป ขออนุญาตนำความการสนทนาธรรม ระหว่างคุณหมอธงชัย กับ ท่านอาจารย์ ซึ่งโดยความเห็นของข้าพเจ้า เป็นความไพเราะอย่างยิ่ง ในความลึกซึ้งของธรรมะที่ท่านอาจารย์ได้มีเมตตากล่าวไว้โดยละเอียดในช่วงเวลานี้ เพื่อประโยชน์อันยิ่ง แก่ผู้ศึกษาธรรมจะได้พิจารณา ด้วยความนอบน้อมในธรรม ในสมัยที่บ้านเมือง มีความวุ่นวายแตกแยกนี้ ปัญญา ไม่หวั่นไหว ไม่แตกแยก อวิชาท่านั้นที่แตกแยก แตกแยก เพราะความไม่รู้ ขอเชิญทุกท่านพิจารณาข้อความโดยละเอียด เพื่อประโยชน์ร่วมกันครับ

คุณหมอธงชัย :

กราบเรียนท่านอาจารย์ ที่เคารพครับ เมื่อเช้า ผมฟังข่าวเรื่องของการเมืองคนหนึ่ง เข้าโรงพยาบาล ตอนนั้นผมมีความรู้สึกว้า ก็น้ำหน้า แต่จริง ๆ แล้ว ตอนนั้นมันจะตลกไปกับเขาด้วย ก็เห็นโทษของอกุศล ที่นี้ ผมก็นึกถึงเรื่องของกรรม เป็นกรรมของเขา ที่ได้ทำมา ตอนนั้นก็เข้าใจ แต่ที่ผมจะถามท่านอาจารย์ เพราะเมื่อวานท่านอาจารย์พูดถึงเรื่องความสอดคล้อง หรือความไม่สอดคล้องของธรรมะ

ท่านอาจารย์ :

ถ้าเป็นความจริงนะคะ จริงตลอด แล้วก็ต้องสอดคล้องกับข้อความอื่น ๆ ซึ่งจริงด้วย คุณหมอมีโลละ มีโทสะ ไม่ใช่แต่เฉพาะ ตอนที่ฟังเรื่องการเมือง แต่ว่า "ปัญญา" สามารถที่จะเข้าใจ ขณะนั้น ได้ไหม? ถ้าอบรมแล้ว ไม่ใช่ให้คุณหมอไปบังคับ เปลี่ยนชีวิตของหมอที่สะสมมา เพราะว่าทุกคน แม้ในขณะนี้ ก็กำลังประพฤติ ตามที่เป็นไป ใครจะไม่เป็นไปอย่างนี้ไม่ได้ เพราะเหตุว่า สะสมมา ที่จะเป็นอย่างนี้

ท่านอาจารย์ :

และอีกอย่างหนึ่ง คุณหมอ ใช้คำว่า "การเมือง" ครับ

คุณหมอธงชัย :

ครับ

ท่านอาจารย์ :

ทุกคำ ต้องเข้าใจ "ชัดเจน" อยู่ที่ไหน? ที่จะไม่มี "เมือง" ไม่มีครับ

คุณหมอธงชัย :

ไม่มีครับ

ท่านอาจารย์ :

ต้องมีเมืองตลอด แล้วถ้าหมอไม่รู้อะไรเลย กับ หมอเข้าใจถูก อะไรจะดีกว่ากัน?

คุณหมอธงชัย

ก็ เข้าใจถูกครับ

ท่านอาจารย์ : ค่ะ เพราะฉะนั้น เข้าใจถูกทั้งหมด เป็นความจริง ดี คือ ดี
ชั่ว คือ ชั่ว ใช่ไหมคะ? แต่ไม่ใช่ว่า เอาชั่วเป็นดี หรือว่า
เอาดีเป็นชั่ว

...หรือ พยายามที่จะ ไม่รู้ ในเมื่อหมอสะสมมา ที่จะไม่ใช่
บรรพชิต ผู้สละอาคารบ้านเรือน มีกิจต่างกับคฤหัสถ์
บรรพชิต ทำกิจของบรรพชิต บรรพชิต ทำกิจของคฤหัสถ์
ก็ไม่ใช่บรรพชิต คฤหัสถ์ อยู่คนเดียวหรือเปล่า? แล้วถ้า
เข้าใจเรื่อง กุศล และ อกุศล คุณหมอมจะทำกุศล หรือ
อกุศล?

คุณหมอธงชัย : ทำกุศล ครับ

ท่านอาจารย์ : คือ ความถูกต้อง ใช่ไหมคะ?

คุณหมอธงชัย : ใช่ครับ

- ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น จริงๆ แล้ว ก็เป็นเรื่องของสภาพธรรมะ
ทั้งหมด ตามการสะสม แต่ต้องไม่ลืมว่า โลกะนี้ ดีไหม?
- คุณหมอธงชัย : ไม่ได้ครับ
- ท่านอาจารย์ : โทสะ
- คุณหมอธงชัย : ก็ไม่ได้ครับ
- ท่านอาจารย์ : โมหะ
- คุณหมอธงชัย : ก็ไม่ได้ครับ
- ท่านอาจารย์ : ไม่เกิด ได้ไหม?
- คุณหมอธงชัย : ไม่ได้ครับ
- ท่านอาจารย์ : ไม่ได้ ใช่ไหม? ห้ามได้ไหม? ไม่ให้เกิด
- คุณหมอธงชัย : ไม่ได้
- ท่านอาจารย์ : ไม่ได้ แต่สามารถเข้าใจถูก นี่คือ ประโยชน์ จริง ๆ เว้น
ไม่ได้เลย ไม่ว่าจะเป็น ณ ยามใด สุข ทุกข์ เดือดร้อน เจ็บไข้
ได้ป่วย หรือ อะไรก็ตามแต่ "ปัญญา" เป็นที่พึ่ง

..."ปัญญา" มาจากไหน? มีพระรัตนตรัย เป็นที่พึ่ง เพราะฉะนั้น คุณหมอ โกรธมากๆ ธรรมะยังไม่ได้พึ่ง เพราะเหตุว่า ไม่พอที่จะพึ่ง แต่ก็มีปัจจัย ที่จะคิดได้ว่าเป็นกรรมของแต่ละคน และอีกอย่างหนึ่ง ก็คือว่า ความมั่นคงของเรา ที่จะไม่หวั่นไหว อะไรจะเกิด ก็เกิด ระหว่าง "ชั่ว" กับ "ดี" ถ้าดีแพ้ ก็ยังเป็นดี ดีชนะ ก็เป็นดี จะชนะ หรือแพ้ ก็เป็น "ดี" แต่ถ้าชั่วแพ้ ก็เป็นชั่ว ชั่วชนะ ก็เป็นชั่ว จะเปลี่ยน "ชั่ว" ให้เป็น "ดี" ก็ไม่ได้ ใช่ไหม? ชั่วก็ยังเป็นชั่ว เพราะฉะนั้น พระธรรมที่ทรงแสดง "ไม่มีวันผิด" แต่ว่า ต้องเป็น "ปัญญา" ที่สามารถที่จะเห็นถูกต้อง อยู่ในความถูกต้อง ถ้าอยู่ไม่ถูกต้อง ก็คือว่า เป็นอกุศล

...คุณหมอก็รู้ว่า บังคับไม่ให้ฟัง ก็ไม่ได้ เพราะที่ไหน ก็
เมืองทั้งนั้น และฟังแล้ว จะไม่ให้เกิด โทสะ โทสะ ก็ไม่ได้
แต่สะสม "ปัญญา" ที่จะเข้าใจถูก เพราะฉะนั้น ในบรรดา
ธรรมะทั้งหมด "ปัญญา" ประเสริฐสุด ในบรรดาธรรมะซึ่ง
เป็นสังขารธรรม "ปัญญา" ประเสริฐสุด ไม่ว่าคุณหมอก็
กำลังโกรธ "ลักษณะโกรธ" มีจริง ๆ หรือเปล่า?

คุณหมอธงชัย :

มีครับ

ท่านอาจารย์ :

พระพุทธรูปเจ้า ทรงแสดงเรื่องโกรธ หรือเปล่า?

คุณหมอธงชัย :

แสดงครับ

ท่านอาจารย์ :

ไม่ใช่เรา ใช่ไหม?

คุณหมอธงชัย :

ไม่ใช่ ครับ

ท่านอาจารย์ :

เดือดร้อนทำไม?

...แต่ว่า ที่จะไม่เดือดร้อน เพราะ "ปัญญา" ถ้าปัญญาไม่
เกิด ยังไง ๆ ก็ต้องเดือดร้อน พุดถึง โทสะ ขณะที่ โทสะ
ไม่ปรากฏ มีประโยชน์ไหม? กับในขณะที่ โทสะกำลัง
ปรากฏ "ลักษณะนั้น" ไม่ต้องมีใครมาบอกเลย ว่านี่นะ ใน
พระไตรปิฎก ภาษามคธี เรียกว่า โทสะ ไม่ต้องบอกอย่าง
นั้นเลย "ลักษณะนั้น" ปรากฏ ว่าไม่เป็นอย่างอื่นเลย...

...ธรรมะ แต่ละหนึ่ง เป็นหนึ่ง เปลี่ยนไม่ได้ จะให้โทษ
เป็นโทษ ไม่ได้ จะให้โทษ เป็นปัญญา ไม่ได้ โทษะเกิด
ให้เห็นว่าเป็นธรรมะที่มีจริง แต่ถ้าปัญญาไม่เกิด ก็
เดือดร้อน โทษะเป็นเรา เรามีโทษะมาก

...เพราะฉะนั้น กว่าจะเป็นผู้ที่ละเอียดจริง ๆ ที่จะ
เผชิญหน้ากับสิ่งที่ปรากฏ ด้วยความเห็นที่ถูกต้อง นั่นคือ
ปัญญา ที่สามารถมีปัจจัยเกิด แล้วรู้ความจริงในขณะนั้น
สามารถที่จะ รู้แจ้ง เป็นพระอรหันต์บุคคลได้ทันที ไม่ว่า
สภาพธรรมะใด ทั้งนั้น ด้วยการที่ต้อง ละความเป็นเรา
ออกจากสภาพธรรมะทั้งหมด...

....แทนที่จะ เอ๊ะ...จะฟังดี หรือไม่ฟังดี ก็มานั่งคิด เรื่อง การบ้าน การเมือง หรืออะไรต่าง ๆ เสียเวลาอะ เพราะ ขณะคิด ก็เป็นธรรมะ เกิดแล้ว เพราะเหตุปัจจัย เรา อาจจะคิดว่า เราตัดสินใจว่าจะไม่ฟัง ก็เป็นเพราะเหตุปัจจัย เราตัดสินใจว่าจะฟัง คิดว่า เราตัดสินใจ ก็เป็นธรรมะ ซึ่ง คิดอย่างนั้น ตามเหตุ ตามปัจจัย

เพียงคำว่า "กำลังประพฤติ ตามที่เป็นไป" จะไม่ทำให้เรา ไปที่อื่น ไปคิดว่า จะทำอย่างนั้น อย่างนี้ แล้วจะเข้าใจ แต่ กำลังประพฤติ ตามที่เป็นไป สิ่งนั้นเกิดแล้ว เป็นแล้ว เพราะฉะนั้น ก็เข้าใจ สิ่งที่เกิดแล้ว เป็นแล้ว...

...จะฟังอีกไหม? เดือดร้อนอีกหรือเปล่า? ก็แล้วแต่ปัจจัย ใช้ไหม? แต่ว่า ขอให้รู้ว่า ปัญญา ความเห็นถูก ความเข้าใจถูกจะทำให้ค่อยๆ ละ ความติดข้อง ที่ยึดถือ (สภาพ ธรรมะ) ว่าเป็นเราก่อน อย่าไปคิดว่า จะไม่มีโลกะ ไม่มี โทสะ เพราะเหตุว่า ตราบใดที่ยังเป็นเรา ก็เล่ห์อื่น ก็ยังดับ ไม่ได้...

www.dhammadhome.com

ขอบพระคุณและขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณพ่ออุดม คุณแม่นวลศรี
และพันธุ์หญิงศิริลักษณ์ มิ่งโมฬี

www.dhammadhome.com

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านด้วยครับ

